

PÅ SVENSKA

FINLANDS RIKSDAG

Makten tillhör folket

Finland är en republik där makten tillhör folket, alltså oss alla. Vart fjärde år går folket till val för att välja en riksdag som ska fatta beslut om frågor som rör hela landet.

Riksdagen stiftar alla lagar i Finland och beslutar om statsbudgeten. Den väljer också statsministern och håller uppsikt över regeringens åtgärder. Riksdagen godkänner dessutom viktiga internationella fördrag som Finland åtagit sig att iaktta. Riksdagen har också mycket att säga till om i beslutsprocessen kring EU-frågor.

Riksdagens plenum beslutar om lagar, budgeten, internationella fördrag och förtroendet för regeringen. Plenumen är öppna för allmänheten.

Varje finländare har möjlighet att påverka genom att rösta i val. Riksdagsvalen är direkta, proportionella och hemliga. Varje finsk medborgare som senast på valdagen har fyllt 18 år har rätt att rösta i riksdagsvalet.

Att valen är direkta innebär att väljarna röstar direkt på den kandidat de vill få invald. Att valen är hemliga innebär att endast den som röstar vet på vem han eller hon har röstat. För att valhemligheten ska bevaras ska den som röstar göra det personligen under valmyndighetens överinseende. Röstsedeln ifylls i ett valbås och läggs i valurnan hopvikt och utan den röstandes namn.

Det första lantdagsvalet (sedermera riksdagsvalet) förrättades år 1907. Världens första 19 kvinnliga parlamentariker valdes i Finland.

Plenum – forumet för lagstiftning och politisk debatt

Plenum är den del av arbetet i riksdagen som har störst synlighet. Under vår- och höstsessionerna är det plenum fyra gånger i veckan, från tisdag till fredag.

Riksdagens viktigaste uppgift – att stifta lagar – sker i plenum. Riksdagen stiftar nya lagar eller ändrar gamla utgående från propositioner från regeringen eller lagmotioner från riksdagsledamöterna. Mestadels bygger lagarna på propositioner. Regeringen lämnar runt 250 propositioner varje år.

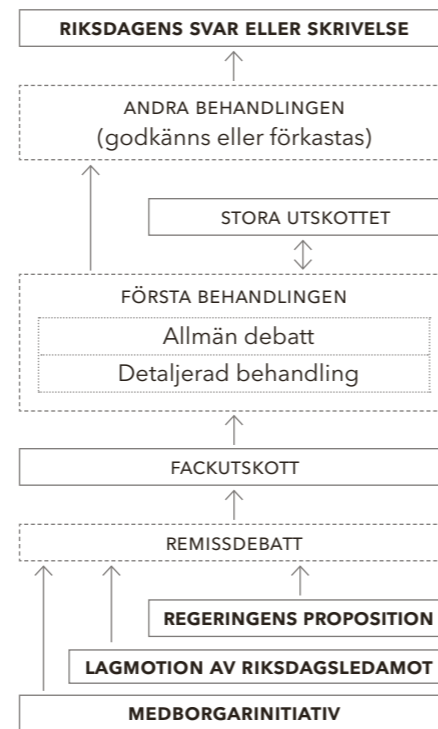
Minst 50 000 röstberättigade kan genom ett medborgarinitiativ få riksdagen att ta ställning till en lagändring.

De flesta propositioner tar 2–4 månader att behandla, men stora lagstiftningsprojekt kan kräva flera år.

Riksdagen inleder behandlingen av en proposition med en remissdebatt. Debatten ska vägleda det utskott som propositionen remitteras (sänds) till för beredning. Efter behandlingen i utskottet tas ärendet åter upp i plenum till första och andra behandling. I första behandlingen beslutar plenum om lagens innehåll, alltså paragraferna. I andra behandlingen ska lagen antingen godkännas eller förkastas. När presidenten har stadfäst lagen, publiceras den i Finlands författningssamling.

Riksdagens plenum är också forumet för aktuell politisk debatt. Många anser att veckans mest intressanta plenum är torsdagsplenumet, då ministrarna besvarar frågor från ledamöterna.

Allmänheten är välkommen att följa riksdagens plenum. Plenumen direktsänds också på riksdagens webbplats.

Behandlingen av ett lagförslag.

Oppositionsgrupperna har en viktig roll i demokratin: de kritiserar regeringens verksamhet, föreslår alternativ och kräver att ministrarna ska kunna motivera sina beslut.

Frågestunden är ett ypperligt tillfälle inte minst för oppositionsledamöter att lyfta fram aktuella angelägenheter genom att ställa frågor om dem till ministrarna.

Debatt och beslut

Besökare i riksdagen frågar ofta var alla riksdagsledamöter håller hus när plenisalen står halvtom under pågående plenum. Svaret är att det finns olika slag av plenum, i en del fattar man beslut och i en del pratar man.

När beslut fattas, ofta med omröstning, är alla på plats, om de inte är förhindrade att vara med på grund av tjänsteresa eller sjukdom eller av något annat skäl.

Diskussionsinläggen är ett väsentligt inslag i demokratin, för en ledamot har valts in för att representera folket och föra fram folkets åsikter. I Finland får ledamöterna prata i ett aktuellt ärende så länge och ofta de vill. Det är också demokrati att alla inte måste sitta och lyssna på andras åsikter.

Alla tal och omröstningsresultat i plenum tecknas ner i riksdagens protokoll, som läggs ut på riksdagens webbplats, ofta redan under pågående plenum.

Till höger riksdagens talmän som valdes efter riksdagsvalet 2019.

Utskottet bereder besluten

Utskottet är den viktigaste kanalen för ledamöten att göra sig gällande, för alla beslut som fattas av riksdagen bereds i utskott.

Efter remissdebatt i plenum sänds regeringens proposition till det fackutskott som har specialiserat sig på frågan. Kulturutskottet behandlar till exempel lagar som gäller skolfrågor och finansutskottet alla skattelagar. Ett utskott kan också lämna ett utlåtande till ett annat.

I utskotten har ledamöterna möjlighet att höra sakkunniga som talar om vilka effekter de tycker en lag kan komma att få. De sakkunniga kan vara till exempel tjänstemän från ministerier eller ämbetsverk, universitetsforskare eller representanter för frivillig- och intresseorganisationer.

Ledamöterna kan genom att ställa frågor få en ingående uppfattning om innehållet i en lag. De flesta ledamöter arbetar i två olika utskott.

Efter att ha hört sakkunniga och diskuterat en proposition beslutar utskottet vad det anser om den. Utskottet kan i sitt betänkande föreslå att propositionen ska godkännas med eller utan ändringar eller till och med förkastas.

Efter utskottsbehandlingen tas ärendet ytterligare upp till behandling i plenum. Ledamöterna kan föreslå ändringar i propositionen, men i de flesta fall blir utskottets ståndpunkt också hela riksdagens beslut.

Varje ledamot har EU-frågor på sitt bord

Jämfört med parlamenten i många andra EU-länder har Finlands riksdag en given roll i beslutsprocessen om EU-frågor. Stora utskottet är riksdagens EU-utskott. Stora utskottets viktigaste uppgift är att säkra riksdagens medinflytande och den parlamentariska kontrollen över beslut som gäller EU-frågor.

I frågor som gäller EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik är det utrikesutskottet som för riksdagens talan.

Fackutskotten behandlar EU-frågor som faller inom deras respektive kompetens och yttrar sig om dem till stora utskottet. Genom arbetet i utskott kommer varje ledamot i beröring med EU-frågor.

De flesta ledamöter sitter i två utskott. Talmannen och de riksdagsledamöter som är ministrar är inte medlemmar i något utskott. Detsamma gäller för det mesta också vice talmännen.

Bilden till höger är från revisionsutskottet och bilden nedan är från förvaltningsutskottets sammanträde.

Riksdagen har 16 permanenta fackutskott och stora utskottet som är särskilt inriktat på EU-frågor. Utskottens sammansättning motsvarar styrkeförhållandena mellan de politiska grupperna i riksdagen. Regerings- och oppositionsgruppernas riksdagsledamöter deltar alla i utskottsarbetet.

Varje utskott har 17 medlemmar och 9 ersättare. Undantagen är finansutskottet med 21 medlemmar och 19 ersättare, revisionsutskottet med 11 medlemmar och 6 ersättare, underrättelsetillsynsutskottet med 11 medlemmar och 2 ersättare och stora utskottet med 25 medlemmar och 13 ersättare.

Utskottens föredragningslistor och mötesprotokoll ger en inblick i ärendegången. De finns utlagda på riksdagens webbplats.

Utskottsbehandlingen av ett ärende pågår vanligen 2–4 månader, men brådskande ärenden kan behandlas på några dagar. Stora lagstiftningsprojekt kan pågå från några månader till några år.

Regeringspartiernas riksdagsgrupper stöder regeringens lagförslag, men föreslår ofta ändringar i dessa under utskottsarbetet.

Bilden är från miljöutskottet.

Utskotten:

Stora utskottet

Stora utskottet deltar i beredningen av den nationella politiken i anknytning till medlemskapet i Europeiska unionen, utom i utrikes- och säkerhetspolitiska frågor som hör till utrikesutskottet. Stora utskottet behandlar också lagförslag som riksdagen remitterar till utskottet i den första behandlingen.

Grundlagsutskottet

Ärenden som gäller grundlagen eller lagstiftning som i sak nära knyter an till grundlagen, vallagstiftningen, högsta statsorganen, Ålands självstyrelse samt medborgarskaps-, språk- och partilagstiftningen.

Utrikesutskottet

Ärenden som gäller godkännande av fördrag med stor betydelse för Finlands internationella relationer samt godkännande av andra internationella förpliktelser, eller uppsägning av dem, utrikesförvaltningen i övrigt, säkerhetspolitiken, fredsbevaringen, utrikeshandelspolitiken, biståndssamarbetet och internationella organisationer

Finansutskottet

Statsbudgeten, tilläggsbudgetar, lagstiftning om skatter och avgifter av skattenatur samt statslån.

Revisionsutskottet

Övervakning av statsfinanserna och hur statsbudgeten iakttas.

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet

Arbetsmiljö, arbetskraft och sysselsättning, jämställdhet och civiltjänst.

Ekonomiutskottet

Handel, industri, energiekonomi, näringsverksamhet, konkurrens, konsumentskydd, privat försäkringsverksamhet samt lagstiftning om finans- och värdepappersmarknaden

Framtidsutskottet

Frågor som har samband med faktorer och modeller för den framtida utvecklingen, utredningar som har med framtiden att göra samt utvärdering av den tekniska utvecklingen och dess konsekvenser för samhället.

Försvarsutskottet

Värnplikt, försvarsmakten och lagstiftning för undantagsförhållanden.

Förvaltningsutskottet

Statsförvaltningens allmänna organisation, statens regional- och lokalförvaltning, regionalpolitik, statens personalpolitik, allmän ordning och säkerhet, räddningsväsendet, gränsbevakningsväsendet, utlänningsfrågor, kommunsektorn och kyrkan.

Jord- och skogsbruksutskottet

Jord- och skogsbruk, veterinärverksamhet, livsmedelshygien, jakt, fiske, rennäring och djurskydd.

Kommunikationsutskottet

Landsvägs-, järnvägs-, flyg- och insjötrafik, sjöfart och kommunikation.

Kulturutskottet

Fostran och utbildning, vetenskap och konst, allmän kulturverksamhet, idrott och ungdomsarbete samt studiestöd.

Lagutskottet

Frågor som gäller familje-, kvarlåtenskaps-, associations-, obligations- och sakrätt, straff- och processrätt samt allmänna domstolar och förvaltnings- och specialdomstolar.

Miljöutskottet

Boende, planläggning och byggnad, miljöskydd och naturvård samt avfallshantering.

Social- och hälsovårdsutskottet

Socialvård, hälso- och sjukvård, utkomstskydd, socialförsäkring och pensionslagstiftning.

Underrättelsetillsynsutskottet

Tillsyn över den civila och militära underrättelseverksamheten. Utskottet utövar dessutom tillsyn över skyddspolisens övriga verksamhet.

Till vänster en riksdagsledamot som berättar om sitt arbete till en grupp internationella besökare.

Nedan en bild från Vänsterns riksdagsgrupp samlad till torsdagens gruppmöte.

Riksdagsledamotens vecka

Riksdagsledamoten har många roller. Ledamoten är lagstiftare, samhällelig påverkare, representant för sin valkrets och en internationell aktör. Riksdagsledamoten representerar förutom sitt parti även sin valkrets och förväntas vara insatt i frågor som rör den egna valkretsen. Tack vare valkretsindelningen försäkras man att även glesbygden har sina representanter i riksdagen.

Riksdagsledamoten arbetar i riksdagen i huvudsak från tisdag morgon till fredag eftermiddag. Arbetsdagen börjar ofta med ett utskottsmöte eller andra sammanträden. De flesta riksdagsledamöter arbetar i två utskott.

Riksdagen sammanträder till plenum under eftermiddagarna. Om frågorna engagerar många ledamöter kan plenum pågå långt in på kvällen. Torsdagar kl. 16 inleds plenum med en muntlig frågestund, under vilken ledamöterna ställer frågor till regeringens ministrar. Frågestunderna direktsänds på riksdagens webbplats och på tv. Ofta är det mycket publik på läktaren under frågestunden.

Riksdagsgrupperna sammanträder torsdag eftermiddagar före frågestunden. Riksdagsgrupperna dis-

kuterar aktuella politiska frågor under sina sammanträden. De kan också formulera sin ståndpunkt i olika frågor under gruppmötet.

Den utåt synligaste delen av riksdagsledamotens arbete utförs i plenum och i utskotten, men ledamotens arbete begränsas inte enbart till Riksdagshuset. Ej heller är arbetsveckan enbart fyra dagar.

För att effektivt hålla kontakt med sina väljare reser de flesta ledamöter runt i sin valkrets eller träffar delegationer från hemtrakten som kommit på ett riksdagsbesök. Många ledamöter har också kommunala förtroendeuppdrag.

Så gott som alla ledamöter har uppdrag som kräver utlandsresor. Riksdagen väljer sina representanter till internationella organisationer såsom Nordiska rådet och Finlands delegation i Europarådets och OSSE:s parlamentariska församling. Utskotten bekantar sig med det egna ansvarsrådets lagstiftning i andra länder. Även internationella organisationer skickar riksdagsledamöter som observatörer i andra länders val.

Vem kan bli riksdagsledamot?

Det är möjligt för i stort sett vem som helst att bli riksdagsledamot. Man ska ha fyllt 18 år och vara finsk medborgare. Det är riksdagsval vart fjärde år och valet är direkt, proportionellt och hemligt. Alla röstberättigade har lika rösträtt i valet.

Ledamöterna stiftar lagar, påverkar i samhällsfrågor, representerar sin landsända och agerar på den internationella arenan. Trots att ledamöternas vecka till stor del går åt i utskott och plenum jobbar de också på annat håll.

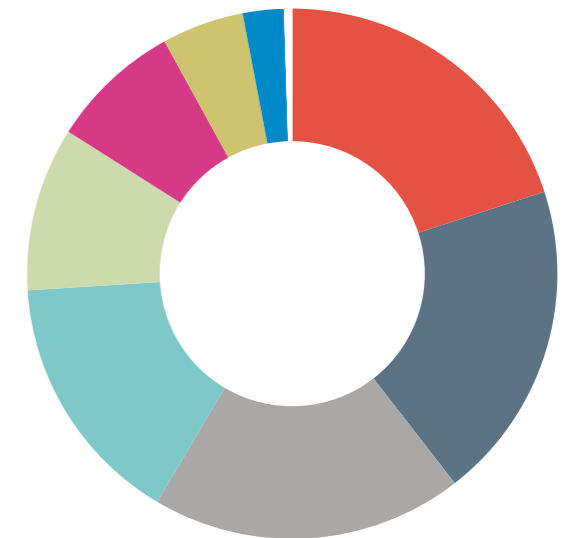
Ledamöterna representerar inte bara sitt parti utan också sin valkrets och förväntas vara väl insatta i

de frågor som gäller deras egen region. Valkretsindelningen är ett sätt att garantera att också glesbygder kan göra sig hörda i riksdagen.

För nästan alla ledamöter innebär ledamotsuppdraget uppgifter som involverar tjänsteresor i utlandet.

Som väljare kan du följa vad din ledamot säger och gör. Allt som ledamoten säger i plenisalen tas upp och går ut i riksdagens webbsändningar och in i plenarprotokollet. Nästan alla ledamöter har dessutom sina egna webbsidor och är aktiva i sociala medier.

Riksdagens sammansättning 2019

Symbol för folkväldet

Riksdagshuset är symbol för Finlands självständighet och demokrati. Riksdagshuset ritades av arkitekt *Johan Sigfrid Sirén* och det stod färdigt år 1931. Huset tillhör finländarna och är öppet för allmänheten. Riksdagen har långt över hundra tusen besökare varje år.

Riksdagshuset anses vara ett helhetskonstverk, i vilket husets varje detalj är noggrant uttänkt och harmonierar med arkitektens helhetssyn.

Riksdagshusets monumentala fasad är av finsk granit från Kalvola i Tavastland. Fjorton pelare dominerar fasaden och upp till huvudentrén leder 46 trappsteg.

Förutom fasaden är även interiörerna imponerande. Sirén ansvarade för planeringen av de viktigaste lokalerna och ritade själv möbler, dörrar, trappräcken, plenisalens voteringsurnor i silver samt t.o.m. askkoppar och spottkoppar, som dock ej längre används.

Arkitekten hade till sin hjälp ett stort antal unga finländska konstnärer. Riksdagshuset innehåller väsentliga inslag av bl.a. skulptörerna *Gunnar Finne*, *Hannes Autere* och *Carl Wilhelms*, målaren *Bruno Tuukkanen*, inredningsarkitekterna *Arttu Brummer*,

Werner West, *Rafael Blomstedt* och *Elsa Arokallio* samt textilkonstnär *Greta Skogster*.

Plenisalen är rund till formen och påminner om antikens tempel eller teater. I planeringen fästes stor uppmärksamhet vid akustiken. Speciellt kupoltaket, som är täckt med plattor av pressad sockerrörsmassa, inverkar på akustiken i plenisalen.

Wäinö Aaltonen har gjort skulpturerna i plenisalen. De föreställer finländska ideal och går under namnet *Arbete och framtid*. Sett från läktaren är skulpturerna från vänster *Röjaren*, *Intellektuellt arbete*, *Framtiden*, *Tron* och *Skördemannen*.

Framtiden föreställer en mor med sitt barn i famnen. Modern representerar nuet som står i beredskap att ta ett steg in i det förflutna. Hennes ansikte är bortvänt eftersom hon delvis redan är en del av det förflutna. Barnet i hennes famn är däremot skulptursvitens enda figur som ser rakt ut mot riksdagsledamöterna. Barnet representerar framtiden och höjer sin hand som en hälsning till riksdagsledamöterna, kanske för att påminna ledamöterna om att deras beslut är långtgående.

Plenisalens kupol har en lanternin, genom vars fönster dagsljuset når den i övrigt fönsterfria plenisalen.

Riksdagens konstsamling

Riksdagen har en betydande samling finländsk konst från slutet av 1800-talet fram till idag. Den numerärt största gruppen konstverk inom samlingen består av alster som finns placerade i olika arbetsrum. Större målningar och skulpturer finns i entréer, mötesrum och korridorer.

Konstsamlingen innefattar 35 porträtt av talmän från ständslantdagens och enkammarriksdagens tider. För porträtten står erkända mästare på området alltifrån *Albert Edelfelt* och *Eero Järnefelt* till *Kimmo Kaivanto*, *Marjatta Tapiola* och *Elina Brotherus*. Flera talmän har själv valt konstnären som avbildat dem. I Riksdagshuset hänger porträtten i talmanskonferensens mötesrum, talmannens representationslokal och arbetsrummen utmed talmanskorridoren.

Då Lilla parlamentet byggdes åren 2004–2005 arrangerades en konsttävling för att smycka byggnaden. Intill entrén finns Jukka Lehtinens stålsculptur Smultronstället (2007) med sina jättelika smultronblad. Under skulpturen växer riktiga smultron.

Om du vill veta mer om riksdagen

Riksdagens webbplats

På riksdagens webbplats www.riksdagen.fi hittar du information om riksdagen och lagstiftningsarbetet. Där finns också information om riksdagens plenum, utskott, ledamöter och lagstiftningsfrågor.

På riksdagens webbplats finns även Ungdomens riksdag med information om hur du kan påverka och material som kan stöda undervisningen i skolorna.

Webbsändningar

På adressen verkkolahetys.eduskunta.fi/sv/ hittar du länkar till webbsändningar och webbupptagningar samt videomaterial producerat av riksdagen. Plenum kan du följa i direktsändning eller som webbupptagning. Webbupptagningar från plenum finns från och med hösten 2008.

Kom och följ plenum!

Riksdagshusets adress är Mannerheimvägen 30. Ingången för plenumbesökare finns i den norra flygeln till höger om trappan. Ingången är tillgänglig för rörelsehindrade. Läktaren öppnas 15 minuter innan plenum börjar.

Bilder

OMSLAG

Marc Goodwin / Riksdagen

SID. 3

Vesa Loikas / Riksdagen

SID. 5, 7–10, 14, 16

Hanne Salonen / Riksdagen

SID. 6

Kimmo Brandt / Compic / Riksdagen

SID. 12, 13, 19, 20, 23

Anders Portman / Riksdagen

SID. 18

Joonas Aula / Riksdagen

Riksdagen samlas till plenum februari-juni och september-december tisdagar och onsdagar kl. 14, torsdagar kl. 16 och fredagar kl. 13.

Infocentrum

Infocentrum finns i Lilla parlamentet. Besöksadressen är Arkadiagatan 3.

I Infocentrum ordnas evenemang, föreläsningar och temadagar kring riksdagens arbete. Information om dessa hittar du på www.riksdagen.fi

Riksdagsbiblioteket

Riksdagsbiblioteket är öppet för alla. Det betjänar inte bara riksdagen utan också dem som söker information om riksdagen, rättssystemet och samhället. Besöksadressen är Auroragatan 6.

Guidade visningar

Guidade visningar ordnas i Riksdagshuset från måndag till fredag kl. 9–16 (ej under plenum). Boka en guidad visning på adressen www.lyyti.fi/e/eduskunta/se/.

En grupp kan omfatta minst 6 och högst 25 personer. Mer information: oppaat@riksdagen.fi

Riksdagen i sociala medier

Twitter: SuomenEduskunta

Facebook: Eduskunta - Riksdagen

Instagram: eduskunta_riksdagen

Flickr: FinnishParliament

YouTube: SuomenEduskunta

Rikssalen

EDUSKUNTA RIKSDAGEN

10/2019

